

РОМАНЮК І.С.,

аспірант кафедри конституційного

та адміністративного права

(Запорізький національний університет)

УДК 342.9+343.98

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.102>**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

У статті проаналізовано нормативно-правові основи експертної діяльності в Україні як багаторівневу систему правового регулювання, що поєднує конституційні засади, кодекси процесуального характеру, спеціальні закони та підзаконні акти. Викладено роль конституційних принципів (верховенство права, незалежність суду, гарантії прав людини) у формуванні стандартів незалежності та неупередженості експертів; охарактеризовано зміст процесуальних норм КПК, ЦПК, ГПК, КАС та Кодексу про адміністративні правопорушення щодо порядку призначення, проведення та оцінки експертиз. Виділено центральну роль Закону України «Про судову експертизу» у визначенні інституційної структури, порядку атестації та державної реєстрації експертів та методик. Проаналізовано підзаконні акти Кабінету Міністрів та накази Міністерства юстиції, що регламентують фінансування, оплати праці, реєстри, атестацію, рецензування висновків та методичне забезпечення; визначено значення положень щодо забезпечення експертної діяльності в умовах воєнного стану. Вказано на існуючу систему гарантій: механізми рецензування, ведення державних реєстрів, кваліфікаційного контролю та матеріального забезпечення, які підсилюють довіру до експертних висновків. Водночас окреслено проблемні ділянки практики реалізації нормативних положень — потребу цифровізації реєстрів, уніфікації методик для нових об'єктів дослідження, підвищення прозорості фінансування та забезпечення незалежності приватної експертної практики. Запропоновано пріоритети подальшого законодавчого та організаційного удосконалення: вдосконалення процедур атестації і рецензування, розвиток електронних реєстрів і механізмів захисту ланцюга збереження доказів, оновлення методик з урахуванням цифрових доказів та інтеграція положень європейських стандартів.

Ключові слова: *судова експертиза; нормативно-правове регулювання; атестація експертів; методики проведення експертиз; державні реєстри; рецензування; фінансування експертної діяльності.*

Romaniuk I.S. Regulatory and legal foundations of expert activity in Ukraine

The article analyzes the regulatory and legal foundations of expert activity in Ukraine as a multi-level system of legal regulation, combining constitutional principles, procedural codes, special laws and by-laws. The role of constitutional principles (rule of law, independence of the court, guarantees of human rights) in the formation of standards of independence and impartiality of experts is outlined; the content of the procedural norms of the CPC, CPC, GPC, CAS and the Code of Administrative Offenses regarding the procedure for appointing, conducting and evaluating expert examinations is characterized. The central role of the Law of Ukraine "On Forensic Expertise" in determining the institutional structure, the procedure for certification and state registration of experts and methods is highlighted. The by-laws of the Cabinet of Ministers and orders of the Ministry of Justice that regulate financing, remuneration,

registers, certification, review of conclusions and methodological support are analyzed; The significance of the provisions on ensuring expert activity under martial law is determined. The existing system of guarantees is indicated: mechanisms for reviewing, maintaining state registers, qualification control and material support, which strengthen trust in expert opinions. At the same time, problematic areas of the practice of implementing regulatory provisions are outlined - the need for digitalization of registers, unification of methods for new research objects, increasing transparency of financing and ensuring the independence of private expert practice. Priorities for further legislative and organizational improvement are proposed: improving certification and review procedures, developing electronic registers and mechanisms for protecting the chain of evidence, updating methods taking into account digital evidence and integrating the provisions of European standards.

Key words: *forensic examination; regulatory and legal regulation; certification of experts; methods of conducting examinations; state registers; review; financing of expert activity.*

Постановка проблеми. Експертна діяльність є важливим інститутом правової системи, що забезпечує науково обгрунтоване встановлення фактичних обставин, які мають значення для вирішення юридичних питань у кримінальних, цивільних, господарських, адміністративних та інших видах судочинства. Її нормативно-правове регулювання формує цілісну систему, яка поєднує норми конституційного, процесуального, адміністративного, кримінального, господарського та цивільного права. Основу цієї системи становить ієрархія нормативно-правових актів – від Конституції України як акта найвищої юридичної сили до підзаконних актів Кабінету Міністрів та наказів Міністерства юстиції України, що деталізують організаційні аспекти здійснення судово-експертної діяльності.

Стан наукової розробки проблеми. У вітчизняній юридичній та експертно-методичній літературі питання судової експертизи, зокрема товарознавчої та економічної, досліджували численні фахівці. До фундаментальних праць, що вплинули на методологію і практику, належать роботи Л. Ю. Арокера, О. М. Бандурки, В. Г. Гончаренка, І. В. Гори, Г. Л. Грановського та ін.. Значний внесок у розробку проблем судово-експертної діяльності та організаційно-правових аспектів зробили такі вчені, як: Є. М. Романів, Г. О. Гавриш, Т. О. Артюх, О. В. Шевченко, І. А. Петрова, О. С. Донцова, А. І. Лига, І. І. Комарницька та ін.. У контексті адміністративного права й контролю над використанням економічних ресурсів вагомі праці В. С. В. Додіна, О. Ю. Дубинського, С. В. Ківалова, Т. Р. Короткого, С. О. Кузнецової, Ю. О. Легези, В. П. Олійника, Р. С. Павловського, О. В. Сурілової, Ю. М. Шемчушенка і А. О. Ярової, що висвітлюють питання адміністративного регулювання, процедури контролю та відповідальності. Праці з організації судово-експертної діяльності та атестації експертів відображені в дослідженнях, які аналізують Закон України «Про судову експертизу», механізми державної атестації та функціонування державних експертних установ.

Метою наукової статті є визначення нормативно-правових основ експертної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Нормативно-правові засади експертної діяльності відображають баланс між науковими принципами дослідження об'єктів, правовими гарантіями незалежності експерта та вимогами процесуального законодавства до доказування. Судова експертиза є невід'ємним елементом правосуддя, адже результати експертного дослідження безпосередньо впливають на прийняття судових рішень, забезпечують реалізацію принципів змагальності, об'єктивності та повноти дослідження доказів [1, с. 145; 2].

Конституційні засади експертної діяльності закріплено у положеннях Конституції України, яка визначає фундаментальні принципи організації судової влади, гарантії прав людини, верховенства права та правової визначеності. Відповідно до статей 3, 8 і 55 Конституції України, держава зобов'язана забезпечувати захист прав і свобод людини, а правосуддя

здійснюється виключно судами на основі верховенства права [3]. Ці норми утворюють ідеологічний фундамент для здійснення судово-експертної діяльності, адже експертиза є інструментом реалізації права на справедливий суд та ефективний захист.

Конституційний принцип незалежності суду передбачає й необхідність незалежності експерта. Оскільки висновок експерта є різновидом доказу, який має істотне значення для встановлення істини, законодавець надає особливого значення процесуальним гарантіям неупередженості, об'єктивності та професійної компетентності осіб, що залучаються до проведення експертизи. Таким чином, положення Конституції мають не лише декларативне, але й нормативне значення для функціонування інституту експертної діяльності.

Правові засади організації та проведення судових експертиз конкретизуються в кодексах України, кожен з яких визначає особливості використання експертних знань у відповідній сфері судочинства. Кримінальний кодекс України містить норми, що встановлюють відповідальність за завідомо неправдивий висновок експерта, розголошення даних досудового розслідування, а також за перешкоджання здійсненню правосуддя [4]. Такі положення мають превентивне значення, оскільки спрямовані на забезпечення добросовісності й професійної етики експертів, що є підґрунтям довіри до результатів експертних досліджень.

У свою чергу, Кримінальний процесуальний кодекс України визначає порядок призначення, проведення та використання результатів експертиз у кримінальному провадженні [5]. Відповідно до його положень, експертиза є процесуальною дією, що здійснюється за ухвалою слідчого судді, суду або постановою слідчого, прокурора, коли для вирішення певних питань необхідні спеціальні знання. КПК регламентує права, обов'язки та гарантії незалежності експерта, встановлює порядок відводу, визначає вимоги до змісту висновку, а також процедури його оголошення та оцінки судом.

У Цивільному процесуальному кодексі України закріплено аналогічні принципи, однак із урахуванням специфіки цивільних правовідносин. Судова експертиза тут виступає засобом доказування і може бути призначена як за ініціативою суду, так і за клопотанням сторін [6]. ЦПК України передбачає рівність сторін у виборі експерта, можливість подання альтернативних висновків, а також право суду відхилити або призначити повторну експертизу у разі сумнівів щодо обґрунтованості наданого висновку.

Господарський процесуальний кодекс України визначає особливості проведення експертиз у справах, пов'язаних з господарською діяльністю. Тут експертиза використовується здебільшого для підтвердження економічних, фінансових, технічних чи товарознавчих фактів. Норми ГПК України гарантують незалежність експерта, закріплюють порядок компенсації його витрат та оплати праці, а також передбачають можливість проведення колегіальних або комплексних експертиз [7].

Кодекс адміністративного судочинства України регулює призначення експертиз у справах між фізичними чи юридичними особами та суб'єктами владних повноважень. Особливістю адміністративного процесу є підвищена увага до принципу об'єктивної істини, тому роль експертних досліджень тут особливо вагома [8]. КАС України надає судам широкі повноваження у визначенні потреби в експертизі, а експертам – обов'язок діяти в межах спеціальних знань, без виходу за предмет доручення суду.

У сфері адміністративно-деліктних відносин правове регулювання експертної діяльності передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення [9], який допускає використання експертних висновків як доказів у справах про адміністративні правопорушення. У цій сфері експертні дослідження найчастіше мають технічний або товарознавчий характер і спрямовані на встановлення фактичних обставин, що підтверджують або спростовують вину особи.

Поряд із кодифікованими актами України особливе місце у системі нормативного регулювання експертної діяльності посідають Закони України, які встановлюють базові принципи, організаційну структуру, вимоги до експертів, порядок їхньої атестації та правовий статус експертних установ. Центральним серед них є Закон України «Про судову експертизу» [10], який визначає правові, організаційні, фінансові та процесуальні засади

діяльності експертів. Зазначений Закон України закріплює принципи незалежності, об'єктивності, компетентності, законності та наукової обґрунтованості експертної діяльності. Визначається також порядок створення державних спеціалізованих установ судових експертиз, вимоги до експертів, механізм атестації та ведення державного реєстру атестованих експертів.

У системі правового регулювання експертної діяльності важливу роль відіграє Закон України «Про виконавче провадження» [11], який передбачає можливість залучення експертів на стадії примусового виконання рішень судів та інших органів. Їхня діяльність спрямована на визначення вартості майна, оцінювання предметів стягнення, перевірку якості виконання зобов'язань тощо.

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» має концептуальне значення, оскільки закладає основи наукової обґрунтованості експертної діяльності [12]. Судова експертиза за своєю сутністю є науково-практичною діяльністю, що базується на застосуванні спеціальних знань. Отже, положення цього закону забезпечують нормативне підґрунтя для використання методик, розроблених науково-дослідними установами судових експертиз, та стимулюють розвиток нових наукових напрямів у цій сфері.

Не менш важливим є Закон України «Про запобігання корупції», який має безпосереднє відношення до експертної діяльності, оскільки експерт, як суб'єкт, що здійснює функції у сфері правосуддя, повинен діяти неупереджено, об'єктивно й незалежно [13]. Закон України «Про запобігання корупції» установлює антикорупційні обмеження, правила декларування, конфлікту інтересів та відповідальності за недотримання етичних стандартів, що створює правові гарантії достовірності та прозорості експертних висновків.

Таким чином, конституційні та законодавчі акти формують фундамент правового регулювання експертної діяльності, забезпечуючи її законність, об'єктивність і наукову обґрунтованість. На цьому фундаменті базується система підзаконних актів, які деталізують організаційно-процедурні аспекти проведення експертиз.

Розвиток системи судово-експертної діяльності в Україні неможливий без належного нормативного забезпечення на рівні підзаконних актів, які деталізують положення законів та забезпечують їх практичну реалізацію. Якщо Конституція України та Закони України закріплюють загальні принципи, права й обов'язки експертів, то підзаконні нормативно-правові акти створюють цілісний механізм організації експертної діяльності, регламентують процедури, порядок фінансування, атестації, методичного забезпечення та координації експертних установ. Центральну роль у цьому процесі відіграють постанови Кабінету Міністрів України та накази Міністерства юстиції України, які є базовими документами виконавчої влади у сфері судово-експертної діяльності.

Кабінет Міністрів України, як вищий орган у системі виконавчої влади, забезпечує реалізацію державної політики у сфері правосуддя та судово-експертної діяльності [14]. Його постанови та розпорядження мають важливе значення для визначення організаційних і фінансових аспектів функціонування експертних установ, статусу експертів, їхнього матеріального забезпечення та науково-методичного супроводу.

Першочергове значення має Положення про Міністерство юстиції України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України № 228 від 2 липня 2014 року, що закріплює за Міністерством юстиції України статус центрального органу виконавчої влади, який формує та реалізує державну політику у сфері судово-експертної діяльності [15]. Міністерство юстиції України координує роботу науково-дослідних установ судових експертиз, здійснює методичне керівництво, проводить атестацію експертів, забезпечує реєстрацію методик та організовує науково-методичну співпрацю. Таким чином, зазначене Положення встановлює організаційно-інституційні засади функціонування експертної системи в Україні.

Важливим елементом державного регулювання є фінансово-економічні питання, зокрема порядок оплати експертних послуг, компенсації витрат, відшкодування збитків та винагороди експертам. З цією метою прийнято низку постанов Кабінету Міністрів, які визначають порядок фінансування судово-експертної діяльності.

Значущою є Інструкція про порядок і розміри відшкодування витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів (затверджена постановою КМ України № 710 від 1 липня 1996 року) [16]. Цей документ унормовує питання компенсації витрат експертам, які беруть участь у судових процесах, визначає порядок оплати праці експертів державних установ і фахівців, залучених із недержавних організацій. Регламентація таких питань має не лише економічне, але й правове значення, оскільки створює гарантії незалежності експертів і запобігає впливу сторін процесу на результати дослідження.

Не менш важливе значення має Постанова Кабінету Міністрів України № 590 від 27 квітня 2006 року «Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних із розглядом цивільних та адміністративних справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави» [17]. Цей нормативний акт визначає механізм відшкодування витрат, пов'язаних із проведенням експертиз у цивільних та адміністративних справах, у разі, якщо сторона не має можливості самостійно їх оплатити. Наявність такого механізму є проявом реалізації принципу доступності правосуддя та гарантії реалізації права на справедливий суд.

Фінансове забезпечення експертних установ також врегульовано Постановою Кабінету Міністрів України № 314 від 30 березня 2011 року «Про умови оплати праці працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз» [18]. Вона встановлює диференційовані підходи до визначення розмірів посадових окладів, доплат, надбавок і премій експертів залежно від кваліфікаційного класу, стажу роботи, складності досліджень та наукових досягнень. Регулювання оплати праці є ключовим чинником забезпечення мотивації, професійного розвитку й доброчесності фахівців у сфері судово-експертної діяльності.

Значний вплив на організаційний аспект здійснення експертиз має Положення про Координаційну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, затверджене Постановою КМ України № 778 від 16 листопада 1994 року [19]. Цей документ визначає правовий статус Координаційної ради як консультативно-дорадчого органу, що сприяє узгодженню діяльності державних експертних установ, розробці методичних рекомендацій, обміну науковими досягненнями та уніфікації експертних методик. Координаційна рада виконує важливу науково-організаційну функцію, забезпечуючи єдність наукових підходів до проведення експертиз і формування загальнодержавних стандартів якості.

Окремого значення набуває Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз, затверджений Постановою КМ України № 595 від 2 липня 2008 року (зі змінами, внесеними постановою № 814 від 7 листопада 2013 року) [20]. Зазначений нормативний акт забезпечує правовий механізм легітимації наукових методик, що використовуються під час проведення експертних досліджень. Він визначає процедуру подання, перевірки, апробації та державної реєстрації методик, що гарантує їх наукову обґрунтованість, відтворюваність і відповідність міжнародним стандартам. Реєстрація методик запобігає використанню неперевіраних або застарілих підходів і забезпечує єдину методологічну базу для всіх експертних установ. Не менш важливою є Постанова КМ України № 804 від 27 липня 2011 року «Деякі питання надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України» [21], яка регулює можливість надання експертних послуг на комерційній основі, що сприяє розвитку ринку експертних досліджень, розширенню можливостей залучення експертних знань у позапроцесуальних формах та підвищенню рівня самофінансування експертних установ.

У цілому, нормативні акти Кабінету Міністрів України формують організаційно-фінансове підґрунтя експертної діяльності, регламентують питання матеріального забезпечення, координації, науково-методичної підтримки, атестації експертів та легітимації методик. Проте практична реалізація цих положень забезпечується через відомчі акти Міністерства юстиції України, яке виконує роль центрального органу у сфері експертної політики.

Міністерство юстиції України здійснює комплексне нормативно-правове, методичне та організаційне забезпечення експертної діяльності. Його накази й інструкції деталізують процедури проведення експертиз, визначають порядок ведення реєстрів, атестації, кваліфікаційного оцінювання, підвищення кваліфікації та науково-дослідної роботи у сфері судової експертизи.

Ключовим актом є Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень і Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз, затверджена наказом Міністерства юстиції № 53/5 від 8 жовтня 1998 року [22]. Цей документ регламентує загальні правила призначення, організації та виконання експертиз, визначає права, обов'язки та відповідальність експертів, встановлює вимоги до оформлення висновків, їх рецензування й оцінки судом. Інструкція забезпечує єдність процесуальних і методичних підходів до експертної діяльності, виступаючи своєрідним кодексом професійної практики.

Не менш значущим документом є Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах, затверджена наказом Мін'юсту України № 3505/5 від 12 грудня 2011 року [23]. Цей акт унормовує діяльність приватних експертів, встановлює вимоги до їх атестації, контролю за дотриманням методик, ведення обліку експертних висновків і відповідальності за порушення професійної етики. Таким чином, документ сприяє розвитку недержавного сегмента експертної діяльності, що відповідає європейським тенденціям децентралізації судово-експертної системи.

Значну увагу приділено питанням атестації судових експертів. Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів (наказ № 301/5 від 3 березня 2015 року) визначає склад, повноваження та порядок роботи комісії, процедуру присвоєння кваліфікаційних класів, переатестації, відомчого контролю та ведення державного реєстру експертів. Комісія виконує важливу роль у забезпеченні професійного рівня експертів, їх доброчесності та постійного підвищення кваліфікації.

Правовий механізм перевірки якості експертних висновків передбачено Порядком проведення рецензування висновків судових експертів та експертних досліджень (Наказ Міністерства юстиції України № 335/5 від 3 лютого 2020 року) [24]. Рецензування є формою внутрішнього контролю якості, спрямованою на підвищення достовірності, точності й наукової обґрунтованості експертних висновків.

Питання науково-методичного забезпечення деталізовано у Переліках рекомендованої науково-технічної та довідкової літератури, затверджених Наказом Міністерства юстиції України № 1467/5 від 8 травня 2018 року, що визначають перелік офіційно схвалених джерел, які можуть використовуватися експертами під час досліджень [25].

Особливе значення мають Порядки ведення державних реєстрів, зокрема Державного реєстру атестованих судових експертів (Наказ Міністерства юстиції України № 492/5 від 29 березня 2012 року) [26] та Реєстру методик проведення судових експертиз (Наказ Міністерства юстиції України № 1666/5 від 2 жовтня 2008 року) [27]. Ведення цих реєстрів забезпечує прозорість, уніфікацію та державний контроль у сфері експертної діяльності.

Серед інших нормативних актів варто відзначити Положення про науково-консультативну та методичну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України (наказ № 470/5 від 27 березня 2012 року), яке визначає механізм експертно-наукової підтримки діяльності експертних установ [28].

Регулювання кваліфікаційних питань закріплено в Наказі Міністерства юстиції України від 06 травня 2025 року № 1224/5 [29] та у Довіднику кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (наказ № 611/5 від 19 квітня 2012 року) [30].

Окремо слід згадати наказ «Про встановлення вартості однієї експертогодина у 2023 році» (№ 230/5 від 16 січня 2023 року), який визначає економічний механізм оплати експертної праці [31].

Значну увагу також приділено питанням забезпечення експертної діяльності в умовах воєнного стану, що закріплено Наказом Міністерства юстиції України № 1138/5 від 14 березня 2022 року та змінами до нього від 10 червня 2022 року № 2344/5 [32]. Ці документи передбачають спрощені механізми координації, дистанційного проведення експертиз, захисту працівників експертних установ і збереження матеріалів досліджень в умовах збройної агресії.

Таким чином, система підзаконного регулювання, сформована Кабінетом Міністрів України та Міністерством юстиції України, забезпечує організаційну, фінансову й методичну єдність судово-експертної діяльності, гарантує її ефективність, наукову обґрунтованість і відповідність принципам верховенства права для експертів.

Список використаних джерел:

1. Науково-практичний коментар нового Кримінального процесуального кодексу України. Харків / А. Гетьман та ін. : Право, Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Національна академія правових наук України, 2012. 681 с.
2. Легеца Ю. Медичний ризик як підстава звільнення від юридичної відповідальності. *Law. State. Technology*. 2022. №2: С. 62–66
3. Конституція України від 28 червня 1996 року URL.:zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text)
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text)
6. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text)
7. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text)
8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text)
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text)
10. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994 р. № 4038–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232.
11. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text)
12. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text)
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text)
14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text)
15. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України № 228 від 2 липня 2014 року URL.: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-п#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-п#Text)
16. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: Постанова Кабінету Міністрів України № 710 від 1 липня 1996 року URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-п#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-п#Text)
17. Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних із розглядом цивільних та адміністративних справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави: Постанова Кабінету Міністрів України № 590 від 27 квітня 2006 року URL.:[https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-п#Text](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-п#Text)

18. Про умови оплати праці працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз: Постанова Кабінету Міністрів № 314 від 30 березня 2011 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2011-п#Text>

19. Про затвердження Положення про Координаційну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України : Постанова КМ України № 778 від 16 листопада 1994 року URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/778-94-п#Text>

20. Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: Постанова КМ України № 595 від 2 липня 2008 року (зі змінами, внесеними постановою № 814 від 7 листопада 2013 року). URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-п#Text>

21. Деякі питання надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-п#Text>

22. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5). URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

23. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах, затверджена наказом Мін'юсту України № 3505/5 від 12 грудня 2011 року: Наказ Міністерства юстиції України від 12.12.2011 № 3505/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 07.09.2015 № 1659/5). URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1431-11#Text>

24. Про затвердження Порядку проведення рецензування висновків судових експертів: Наказ Міністерства юстиції України 03 лютого 2020 року № 335/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>

25. Про затвердження переліків рекомендованої науково-технічної та довідкової літератури, що використовується під час проведення судових експертиз: наказ Міністерства юстиції України від 30.07.2010 N 1722/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1722323-10#Text>

26. Про затвердження Порядку ведення державного Реєстру атестованих судових експертів: Наказ Міністерства юстиції України від 29.03.2012 № 492/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>

27. Про затвердження Порядку ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: Наказ Міністерства юстиції України від 02.10.2008 № 1666/5 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08#Text>

28. Про затвердження Положення про науково-консультативну та методичну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 27.03.2012 № 470/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0460-12#Text>

29. Питання діяльності Центральної експертно-кваліфікаційної комісії при Міністерстві юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 06 травня 2025 року № 1224/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0693-25#n11>

30. Про затвердження Довідника кваліфікаційних характеристик посад працівників науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 19.04.2012 № 611/5 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0611323-12#Text>

31. Про встановлення вартості однієї експертної години у 2023 році: Наказ Міністерства юстиції України від 16.01.2023 № 230/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0084-23#Text>

32. Про деякі питання забезпечення судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану: Наказ Міністерства юстиції України № 1138/5 від 14 березня 2022 року та змінами до нього від 10 червня 2022 року № 2344/5 URL.:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-22#Text>

